

Obsah

1.	Metaprogramovanie - intro	3
1.1.	Metaprogramovanie — definícia, použitie, typy metaprogramovania	3
1.2.	Reflexia — definícia, prostriedky realizácie reflexie, použitie v jazyku Java.....	3
1.3.	Zásobník volaní a jeho introspekcia	4
1.4.	Realizácia tried v jazyku Java a ich načítavanie (ClassLoader)	5
1.5.	Dynamické proxy v jazyku Java	6
2.	Anotácie	8
2.1.	Anotácie — význam a typy metadát v programovom kóde, ich použitie	8
2.2.	Anotácie v jazyku Java — definícia a použitie anotačných typov pomocou reflexie.....	8
2.3.	Spracovanie anotácií počas prekladu — anotačný processor	9
3.	Random veci.....	11
3.1.	Princíp inverzie závislosti v architektúre softvéru a vzor Dependency Injection.....	11
3.2.	Generovanie kódu — typy generátorov a techniky generovania kódu	11
3.3.	Vývoj softvéru na základe modelu (MDSD), význam modelu pri generovaní.....	12
3.4.	Makrá a ich použitie v programovacích jazykoch	13
3.5.	Prostriedky metaprogramovania v jazyku Python	14
3.6.	Systémy typov a ich využitie	16
4.	Aspektovo orientované programovanie	17
4.1.	Aspektovo orientované programovanie — význam, základné vlastností, realizácia v AspectJ 17	
4.2.	AspectJ — body spájania a súvisiace bodové prierezy (kinded pointcuts).....	17
4.3.	AspectJ — non-kinded pointcuts	18
4.4.	AspectJ — odporúčenia	18
4.5.	AspectJ — statické pretínanie.....	18
4.6.	AspectJ — vytváranie inštancií aspektov	19

Okruhy otázok (2017 – 2018)

1. Metaprogramovanie — definícia, použitie, typy metaprogramovania
2. Reflexia — definícia, prostriedky realizácie reflexie, použitie v jazyku Java
3. Zásobník volaní a jeho introspekcia
4. Realizácia tried v jazyku Java a ich načítavanie (ClassLoader)
5. Dynamické proxy v jazyku Java
6. Anotácie — význam a typy metadát v programovom kóde, ich použitie
7. Anotácie v jazyku Java — definícia a použitie anotačných typov pomocou reflexie
8. Spracovanie anotácií počas prekladu — anotačný procesor
9. Princíp inverzie závislosti v architektúre softvéru a vzor Dependency Injection
10. Generovanie kódu — typy generátorov a techniky generovania kódu
11. Vývoj softvéru na základe modelu (MDSD), význam modelu pri generovaní
12. Makrá a ich použitie v programovacích jazykoch
13. Prostriedky metaprogramovania v jazyku Python
14. Systémy typov a ich využitie
15. Aspektovo orientované programovanie — význam, základné vlastností, realizácia v AspectJ
16. AspectJ — body spájania a súvisiace bodové prierezy (kinded pointcuts)
17. AspectJ — non-kindred pointcuts
18. AspectJ — odporúčenia
19. AspectJ — statické pretínanie
20. AspectJ — vytváranie inštancií aspektov

1. Metaprogramovanie - intro

1.1. Metaprogramovanie — definícia, použitie, typy metaprogramovania

- **Metaprogramming** is a programming technique in which **computer programs** have the ability to treat other programs as their data.
- Metaprogramming can be used to move computations from **run-time** to **compile-time**, to generate code using compile time computations, and to enable **self-modifying code**.

Technika pri ktorej programy manipulujú s inými programami (aj so sebou samými) ako s dátami:

- citanie
- analyzovanie
- generovanie
- transformovanie
-

Metaprogramovanie sa používa pre generovanie kódu počas kompilácie, sebaupravu programov, zlepšenie dizajnu (AOP). Typy metaprogramovania:

- reflexia (skúmanie a modifikovanie seba sameho za behu)
- makra (nahradá kódu)
- generovanie kódu počas kompilácie
- AOP

1.2. Reflexia — definícia, **prostriedky realizácie reflexie**, použitie v jazyku Java

Schopnosť programu za behu skúmať, pozorovať a modifikovať svoju štruktúru a správanie.

V Java sa reflexia používa na:

- prehliadanie tried, rozhraní alebo metód
- vytváranie inštancií
- volanie metód
- zmenu prístupnosti metód a premenných

Metódy:

- getClass(), getInterfaces(), getDeclaredMethods(), getDeclaredFields(), getConstructors(), getMethods()
- newInstance(),
- invoke()
- setAccessible()

- metatriedy a analyzátory tried ?

Metatriedy:

Metatrieda je trieda, ktorej inštancie sú triedy. Rovnako ako bežná trieda definuje správanie určitých objektov, metatrieda definuje správanie určitých tried a ich inštancií.

Reflexia je API, ktoré sa používa na skúmanie alebo modifikáciu správania metód, tried, rozhraní pri behu. Požadované triedy pre reflexiu sú poskytované v balíku **java.lang.reflect**. Reflexia nám poskytuje informácie o triede, do ktorej objekt patrí, ako aj o metódach tejto triedy,

ktoré možno vykonať pomocou objektu. Prostredníctvom odrazu môžeme vyvolať metódy za behu bez ohľadu na špecifikátor prístupu, ktorý sa s nimi používa.

1. We can invoke an method through reflection if we know its name and parameter types. We use below two methods for this purpose

getDeclaredMethod() : To create an object of method to be invoked. The syntax for this method is

```
Class.getDeclaredMethod(name, parametertype)
name- the name of method whose object is to be created
parametertype - parameter is an array of Class objects
```

invoke() : To invoke a method of the class at runtime we use following method–

```
Method.invoke(Object, parameter)
If the method of the class doesn't accepts any
parameter then null is passed as argument.
```

2. Through reflection we can **access the private variables and methods** of a class with the help of its class object and invoke the method by using the object as discussed above. We use below two methods for this purpose.

Class.getDeclaredField(FieldName) : Used to get the private field. Returns an object of type Field for specified field name.

Field.setAccessible(true) : Allows to access the field irrespective of the access modifier used with the field.

1.3. Zásobník volaní a jeho introspekcia

Dynamic data structure maintained inside the computers ram by the OS. Its purpose is to control the way procedures and functions call each other and to control the way they pass parameters to each other. Maintained for each task and indeed for each thread

Zasobnik volani (call stack) je LIFO zasobnik, ktory obsahuje aktualne vykonavane metody a podmetody. Pri vnorení sa do metody je metoda pridana do zasobnika, pri odchode z nej je odstranena. Kazda invokacia metody je reprezentovana **stack frame-om**. Na call stack sa mozeme pozerať priamo pri debugovaní.

Stack trace je report call stacku z isteho bodu vykonavania programu – typicky zobrazeny pri zlyhani programu. Daju sa z neho citat metody volane pred zlyhanim programu aj konkretny bod (riadok kodu) v programe, kde nastala chyba.

Kazdy frame v nom je reprezentovany objektom **StackTraceElement**. Kazdy frame, okrem toho navrchu stacku reprezentuje volanie metody. Frame navrchu reprezentuje bod vykonavania, kedy bol stack trace vygenerovany. Typicky ide o bod, kedy bola vyhodena vynimka spojená so stack traceom.

1.4. Realizácia tried v jazyku Java a ich načítavanie (ClassLoader)

java.lang.ClassLoader je súčasť JRE, ktorá dynamicky načítava triedy do JVM. They are part of JRE. ClassLoader je zodpovedný za nájdenie knižníc, precítanie ich obsahu a načítanie tried v nich.

Hence, the JVM doesn't need to know about the underlying files or file systems in order to run Java programs thanks to class loaders.

Also, these Java classes aren't loaded into memory all at once, but when required by an application. This is where class loaders come into the picture. They are responsible for loading classes into memory

Trieda je načítavána buď keď sa vykona new kľúčové slovo (... = new Class()), alebo keď sa narazí na statický odkaz na triedu (System.out).

Keď JVM potrebuje triedu, zavola loadClass() metódu ClassLoadera. Metóda potom volá findLoadedClass() metódu, ktorá skontroluje či trieda už bola načítaná alebo nie. Ak nebola, metóda deleguje úlohu rodičovskému ClassLoaderovi, ktorý proces zopakuje. Ak nebola načítaná v žiadnom ClassLoaderi, vrchný ClassLoader zavola metódu findClass(), ktorá sa pokúsi triedu nájsť. Ak sa to nepodari, vyhodí sa ClassNotFoundException, ktorú odchyti nižší ClassLoader a on sa pokúsi triedu nájsť.

```
protected synchronized Class<?> loadClass (String name, boolean resolve)
    throws ClassNotFoundException{

    // First check if the class is already loaded
    Class c = findLoadedClass(name);
    if (c == null) {
        try {
            if (parent != null) {
                c = parent.loadClass(name, false);
            } else {
                c = findBootstrapClass0(name);
            }
        } catch (ClassNotFoundException e) {
            // If still not found, then invoke
            // findClass to find the class.
        }
    }
}
```

```

        c = findClass(name);
    }
}
if (resolve) {
    resolveClass(c);
}
return c;
}

```

1.4.1. Typy ClassLoaderov:

ClassLoader is a subsystem of JVM which is used to load class files. Whenever we run the java program, it is loaded first by the classloader. There are three built-in classloaders in Java.

1. **Bootstrap ClassLoader:** This is the first classloader which is the superclass of Extension classloader. It loads the *rt.jar* file which contains all class files of Java Standard Edition like java.lang package classes, java.net package classes, java.util package classes, java.io package classes, java.sql package classes, etc.
2. **Extension ClassLoader:** This is the child classloader of Bootstrap and parent classloader of System classloader. It loads the jar files located inside *\$JAVA_HOME/jre/lib/ext* directory.
3. **System/Application ClassLoader:** This is the child classloader of Extension classloader. It loads the class files from the classpath. By default, the classpath is set to the current directory. You can change the classpath using "-cp" or "-classpath" switch. It is also known as Application classloader.

Trieda je identifikovaná ClassLoaderom a plným menom.

1.5. Dynamické proxy v jazyku Java

- Proxy constructed at runtime as opposed to compile time. You take an existing object and you make a wrapper around it in order to intercept every single call to every single one of its methods.

Dynamicke proxy je príkladom proxy patternu. Proxy je ako prostredník medzi klientom a realným objektom. To nám umožňuje kontrolovať prístup k realnému objektu a delegovať požiadavky nanho podľa potreby.

Dynamicke vs staticke proxy:

Ak použijeme staticke proxy, pre každú triedu musíme predom napísať proxy triedu. To znamená, že ak máme 1000 tried, potrebujeme aj 1000 proxy tried. Tomu sa nevyhneme, ak sa chceme ku každej triede správať inak. Ak však chceme vykonať len nejaké generické správanie, môžeme použiť dynamicke proxy. V dynamickom proxy je rozdiel od proxy trieda vytvorená pri runtime a používame InvocationHandler pre definovanie jej správania. IH je trieda, ktorá rieši volanie metód definovaných v rozhraní.

2. Anotácie

2.1. Anotácie — význam a typy metadát v programovom kóde, ich použitie

Metadata su data poskytujúce informácie o iných datach. Anotácie su štruktúrované metadata o zdrojovom kóde.

Klasifikácia metadát:

- štandardne / používateľské
- štruktúrované / nestruktúrované
- zabudované / externé

Metadata používame pre typové definície, doplnujúce informácie, vytvorenie pomocných nástrojov, generovanie kódu, runtime konfiguráciu, zaznamenávanie návrhových rozhodnutí.

Príkladmi metadát sú:

- typ	štandardne / používateľské	štruktúrované	zabudované
- komentáre	používateľské	nestruktúrované	zabudované
- XML	používateľské	štruktúrované	externé
- anotácie	používateľské	štruktúrované	zabudované

2.2. Anotácie v jazyku Java — definícia a použitie anotačných typov pomocou reflexie

Anotácie vytvárame použitím `@interface`. Anotácie môžu mať vlastné elementy – vyzerajú ako metódy bez implementácie. Anotácie nemôžu byť rozšírené. Pomocou anotácií môžeme označiť triedy, rozhrania, premenné, alebo parametre.

[Classes](#), [methods](#), [variables](#), [parameters](#) and [Java packages](#) may be annotated.

Zabudované anotácie v jave:

- `@Override` - Checks that the method is an [override](#). Causes a [compilation error](#) if the method is not found in one of the [parent classes](#) or implemented [interfaces](#).
- `@Deprecated` - Marks the method as obsolete. Causes a compile warning if the method is used.
- `@SuppressWarnings` - Instructs the compiler to suppress the [compile time](#) warnings specified in the annotation parameters.

```
// DEFINICIA
@interface MyAnnotation {
    String    value();
    String    name();
    int       age();
    String[]  newNames();
}

// POUZITIE
@MyAnnotation(
    value="123",
```



```
    name="Jakob",  
    age=37,  
    newNames={"Jenkov", "Peterson"}  
)  
public class MyClass { }
```

```
@Retention(RetentionPolicy.RUNTIME) // Make this annotation accessible  
at runtime via reflection.  
@Target({ElementType.METHOD}) // This annotation can only be  
applied to class methods.
```

2.3. Spracovanie anotácii počas prekladu — anotačný processor

Anotačný procesor slúži na spracovanie anotácií počas prekladu. Anotačný procesor môže generovať zdrojové súbory. Ak generovaný kód obsahuje anotácie, prebieha ďalšie kolo generovania. Výstup jedného kola je vstupom nasledujúceho.

Je potrebné implementovať `javax.annotation.processing.Processor` alebo rozšíriť `javax.annotation.processing.AbstractProcessor` a registrovať META-INF/services/javax.annotation.processing.Processor

Implementujeme:

```
void init(ProcessingEnvironment processingEnv);  
boolean process(Set<? extends TypeElement> annotations, RoundEnvironment roundEnv);
```

Vďaka anotačnému procesoru vieme zistiť všetky elementy, ktoré boli označené vybranou anotáciou. Na základe toho dokážeme generovať kód alebo inak využiť tento poznatok.

When Java source code is compiled, annotations can be processed by compiler plug-ins called annotation processors. Processors can produce informational messages or create additional Java source files or resources, which in turn may be compiled and processed. The Java compiler conditionally stores annotation metadata in the class files, if the annotation has a `RetentionPolicy` of `CLASS` or `RUNTIME`. Later, the JVM or other programs can look for the metadata to determine how to interact with the program elements or change their behavior.

In addition to processing an annotation using an annotation processor, a Java programmer can write their own code that uses reflections to process the annotation. In the `java.lang.reflect` package the interface called `AnnotatedElement` that is implemented by the Java reflection classes including `Class`, `Constructor`, `Field`, `Method`, and `Package`. The implementations of this interface are used to represent an annotated element of the program currently running in the Java Virtual Machine. This interface allows annotations to be read reflectively.

The `AnnotatedElement` interface provides access to annotations having `RUNTIME` retention. This access is provided by the `getAnnotation`, `getAnnotations`, and `isAnnotationPresent` methods. Because

annotation types are compiled and stored in byte code files just like classes, the annotations returned by these methods can be queried just like any regular Java object

3. Random veci

3.1. Princíp inverzie závislosti v architektúre softvéru a vzor Dependency Injection

SOLID:

Single responsibility principle^[6]

A **class** should have only a single responsibility, that is, only changes to one part of the software's specification should be able to affect the specification of the class.

Open–closed principle^[7]

"Software entities ... should be open for extension, but closed for modification."

Liskov substitution principle^[8]

"Objects in a program should be replaceable with instances of their subtypes without altering the correctness of that program." See also [design by contract](#).

Interface segregation principle^[9]

"Many client-specific interfaces are better than one general-purpose interface."^[4]

Dependency inversion principle^[10]

One should "depend upon abstractions, [not] concretions."^[4]

Princíp inverzie závislosti je špecifický spôsob udržiavania nezávislosti modulov. V tomto princípe ide o taký návrh softvéru, kde sú high-level moduly nezávislé od detailov implementácie low-level modulov.

Princíp:

- high-level moduly majú byť nezávislé od low-level modulov
- obidva majú byť závislé na abstrakciách
- abstrakcie by nemali byť závislé na detailoch ale detaily na abstrakciách.

V prvom rade by sa malo myslieť na abstraktnú interakciu medzi modulami. Moduly by sa mali navrhovať s ohľadom na túto interakciu. V podstate to znamená, že objektu predáme jeho instance variables.

Dependency injection je designový návrh, pri ktorom nenechávame objekty aby si vytvárali svoje dependencie (instance fields), ale predávame im ich externe. Znižuje závislosť tried. Zvyšuje znovupoužitelnosť tried a udržiateľnosť. Uľahčuje testovanie.

Druhy dependency injection:

- constructor injection
- setter injection
- interface-based injection
- service locator injection

3.2. Generovanie kódu — typy generátorov a techniky generovania kódu

Generatory delíme na:

- pasívne – jednorazové, kód je ďalej ručne upravovaný (generovanie kostry nového modulu)
- aktívne – opakované, kód nemá byť upravovaný ručne, pri potrebe zmeny sa vygeneruje znovu, vstupom je konfigurácia / doménovo špecifický jazyk

Podľa semantického modelu delíme generovanie na:

- bez modelu
- s modelom

Podľa spôsobu generovania delíme generovanie na:

- pomocou sablony
- transformacné generovanie

Generovanie bez použitia modelu:

Generovaný kód obsahuje logiku programu zakódovanú priamo v riadiacich štruktúrach. Neobsahuje explicitne semantický model. Výsledný kód nie je upravovaný ručne.

Generovanie s modelom:

Obsahuje semantický model. Je potrebné vygenerovať len kód zabezpečujúci naplnenie semantického modelu. Je zachované rozdelenie medzi všeobecným / špecifickým kódom.

Transformacné generovanie:

Vytvorenie programu, ktorý bude na základe semantického modelu generovať výstupný kód. Dva druhy:

- riadené výstupom – vychádza sa z požadovaného výstupného kódu, z modelu sa získavajú údaje potrebné na jeho generovanie
- riadené vstupom - prechádzajú sa vstupné dátové štruktúry a na ich základe sa generuje výstup

Generovanie pomocou sablony:

Používa sa pri vývoji webových aplikácií na generovanie HTML kódu. Vhodné používať, keď je veľká časť výstupného kódu statická. Pri tomto generovaní sa používajú tri hlavné komponenty:

- šablóna - výstupný kód, v ktorom sú premenlivé časti nahradené značkami
- kontext – zdroj, z ktorého sa čerpajú údaje pre vyplnenie šablóny
- šablonový systém – vyplní šablónu na základe kontextu

Generovaný kód nie je možné priamo upravovať, lebo pri opätovnom generovaní budú úpravy prepísané. Pri OOP jazykoch je možné oddeliť generovaný a manuálne písaný kód pomocou dedičnosti. Táto technika sa volá generation gap.

Jednotlivé spôsoby môžu byť aj kombinované. Typickými problémami generovania sú špeciálne znaky – escaping a konflikt kľúčových slov a konfliktov mien.

3.3. Vývoj softvéru na základe modelu (MDSD), význam modelu pri generovaní

MDSD (Model Driven Software Development) je technika generovania kódu na základe vysokourovnového modelu. Ten pridáva vyššiu úroveň abstrakcie ako programovací jazyk. Považuje sa za alternatívu ku klasickému programovaniu. Najprv sa navrhne model špecifikujúci systém, potom sa využije modelovací nástroj, ktorý vygeneruje kód v požadovanom programovacom jazyku.

MDA (Model Driven Architecture) je štandardný prístup k používaniu modelov pri vývoji softvéru. Predpisuje určité druhy modelov, ako majú byť pripravené a vzťahy medzi rôznymi druhmi modelov. Ako modelovací jazyk sa používa UML. Základnou myšlienkou je pri vývoji separovať operácie systému od detailov implementácie na konkrétnej platforme. Vďaka MDA sú systémy špecifikované nezávisle od platformy.

model systemu -> generator -> zostaveny system (generovany kod + univerzalny kod (frameworky) + specificky kod (rucne pisany)

3.4. Makrá a ich použitie v programovacích jazykoch

Makra (macroinstructions) su programovací pattern, ktorý premieňa daný input na preddefinovaný output. Možu nahrádzať sekvenciu stlačení kláves, pohybov myši, príkazov a podobne.

Pri programovaní su makra nástrojom, ktorý umožňuje developerovi jednoducho znovupoužiť kód. Ide o značky, ktoré sú neskôr nahradené skutočným kusom kódu (typicky omnoho dlhším). Fungujú ako search and replace funkcia. Substitúcia makra na reálny kus kódu sa nazýva makro expanzia a je vykonávaná kompilátorom pred kompiláciou skutočného kódu.

```
#define SWAP(a, b, type) type t = a; a = b; b = t
SWAP(x, y, int);
```

Syntaktické makra pracujú na úrovni syntaktického stromu a nie textu. Makro je vtedy funkcia produkujúca fragment syntaktického stromu.

```
(define (fib n)
  (cond ((= n 0) 0)
        ((= n 1) 1)
        (else (+ (fib (- n 1))
                  (fib (- n 2))))))
```

3.4.1. So what are macros?

Macros are a way to make language transformation using a part of the language itself.

```
1 #define MAX(a,b) ((a)>(b) ? (a) : (b))
2 #define SWAP(t,a,b) { t temp; temp = a; a=b; b=temp; }
3 ...
4 int a_function(int a, int b) {
5     int mab = MAX(a,b);
6     int maxx = MAX(a+5, b-a);
7     SWAP(int, a, b);
8 }
```

We define here two macros, namely `MAX` (line 1) and `SWAP` (line 2). They actually look like functions: they have a name, they have parameters, they have a body but indeed there is a significant difference.

Functions are called, so all of these elements are used only at run time.

Macros do not exist at run time: all of what they state lives only during the compilation.

line 5: the compiler finds that `MAX(a,b)` is a macro call so it finds inside its symbol table what the content of the `MAX` macro is and transforms, at compile time, what follows with the content of the macro using a symbolic transformation.

In this case the line is transformed into

```
1 int mab = ((a)>(b) ? (a) : (b));
```

Even if you do not understand the C language, what happens here is a lexical transformation: the compiler analyzes the content of the macro and whenever it finds a parameter, changes it with the content of the actual parameters available when the macro is called.

What happens in the following line?

Same stuff so:

```
1 int maxx = ((a+5)>(b-a) ? (a+5) : (b-a));
```

You easily get the point that the macro concept is not tied to any particular language: it is a kind of meta-language that enables textual transformation of a text document.

3.5. Prostriedky metaprogramovania v jazyku Python

Python je dynamicky interpretovany jazyk.

Dekoratory (`@decorator`) umoznuju modifikovat funkciu alebo triedu. `@decorator` je syntakticka znacka, ktora reprezentuje, ze `some_func` je zaobalena inou funkciou. To znamena, ze moze urobit nieco pred a po vykonani funkcie.

```
@decorator
```

```
def some_func(*args, **kwargs)...
```

Metatriedy su triedy, ktorej instance su triedy (defaultne type). Vytvorenie metatriedy pozostava z napisania podtriedy inej metatriedy a vloženie novej metatriedy do procesu vytvarania tried pomocou hooku.

Specialne atributy:

`__dict__` - pouzivane pre citanie a zmenu atributov oznaceneho objektu. Basically it contains all the attributes which describe the object under question. It can be used to alter or read the attributes.

```
def func():
    pass
func.temp = 1

print func.__dict__

class TempClass(object):
    a = 1
    def tempFunction(self):
        pass

print TempClass.__dict__
```

Output

```
{'temp': 1}
{'a': 1, '__module__': '__main__', 'tempFunction': <function tempFunction at 0x7f77951a95f0>,
```

`__class__` - odkazuje na typ oznaceneho objektu

Specialne metody:

`__getattr__` - zachyti pristup k neexistujucim atributom a umozni vykonat akciu

`__setattr__` - overrideje defaultne spravanie Pythonu pre priradenie atributov

`__call__` - implementovanie sposobuje, ze instance triedy sa budu spravat ako funkcie

`__getitem__` - implementovanie umoznuje pouzivat [] operator

-

3.5.1. *args and **kwargs

It is not necessary to write `*args` or `**kwargs`. Only the `*` (asterisk) is necessary. You could have also written `*var` and `**vars`. Writing `*args` and `**kwargs` is just a convention.

*args and **kwargs are mostly used in function definitions. *args and **kwargs allow you to pass a variable number of arguments to a function. What variable means here is that you do not know beforehand how many arguments can be passed to your function by the user so in this case you use these two keywords. *args is used to send a **non-keyworded** variable length argument list to the function

kwargs allows you to pass **keyworded variable length of arguments to a function. You should use **kwargs if you want to handle **named arguments** in a function. Here is an example to get you going with it:

3.6. Systémy typov a ich využitie

- Python – dynamically typed language
- Javascript – untyped language (personal)
- C# - strongly typed

Wiki definícia:

V programovacích jazykoch je typový systém súborom pravidiel, ktoré pridelujú vlastnosti nazývané typ rôznym konštruktom počítačového programu, ako sú premenné, výrazy, funkcie alebo moduly.

Set of rules – napr. String -> Rules (Print, Split, Concat... čo možes s nim robiť. Python ho už pozná) Compiler needs to understand types.

Systemy typov pozostávajú z

- mien typov
- polymorfizmu – nadtyp – podtyp
- generických typov

Genericke typy umožňujú typu alebo metode operovať na objektoch rôznych typov a zároveň poskytujú typovú kontrolu pri kompilácii.

Covariance = narrowing conversion - a feature which allows to substitute a subtype with supertype.

Contravariance = widening conversion - a feature which allows to substitute a supertype with subtype.

Invariance = not convertible – a feature that does not allow any of the above substitution.

Nominalne typovanie – typová kontrola na základe mena

Strukturalne typovanie – typová kontrola na základe štruktúry

Typové systémy sa využívajú na typovú kontrolu (odhalenie chýb), zvýšenie výkonu a pri dokumentácii.

4. Aspektovo orientovane programovanie

4.1. Aspektovo orientované programovanie — význam, základné vlastností, realizácia v

AspectJ

Zvyšuje modularitu kódu elimináciou cross cutting concerns (opakujúce sa časti kódu v rôznych moduloch). Rieši tangling (prepletanie) a scattering (rozptýlenie) kódu. Nemodifikuje pôvodný kód ale separatne špecifikuje ktorý kód má byť modifikovaný pomocou pointcutov. To umožňuje pridať správanie, ktoré nie je kľúčové pre biznis logiku do kódu bez zneprehľadňovania pôvodného kódu.

Dôležité výrazy AOP:

- aspekt – zapuzdrenie pretínajúcich sa záujmov
- joinpoint – dobre definované miesto v programe / bod v procese vykonávania
- pointcut – množina joinpointov
- advice - funkcionálna vykonaná vo vybraných pointcutoch

Pri kompilácii dochádza k pretkávaniu (weavingu) kódu z advicov do kódu pôvodného programu. Za pretkávanie je zodpovedný ajc – AspectJ Compiler. Pretkávanie môže byť statické aj dynamicke.

AspectJ je AOP pre Javu. Ide o jazyk pre definíciu pravidiel pretkávania:

- aspect namiesto class
- .aj namiesto .java

Využitie: logging, transactions, frameworks.

4.2. AspectJ — body spájania a súvisiace bodové prierezy (kinded pointcuts)

Body spájania sú definované miesta v programe, kde má AspectJ modifikovať kód.

- join point - dobre definované miesto v programe kde chcem vykonať nejakú akciu
- pointcut – množina joinpointov

Body spájania:

- metóda, konštruktor	- execution, call
- členská premenná	- get, set
- zachytenie výnimky	- handler
- statická premenná	- static initialization
- inicializácia objektu	- initialization, preinitialization

Kinded pointcuts sú prierezy podľa druhu bodu spájania (joinpointu). V priereze môže byť iba jeden druh bodu spájania.

`execution(* Product.setPrice(..))`

druh bodu spájania vzor signatúry

Deklarácia pintcutu:

```
pointcut deliverMessage() : call(* Messenger.deliver(..));
```

4.3. AspectJ — non-kindred pointcuts

Prierezy ktore vyberaju joinpointy na zaklade inych kriterii ako je signature

Body spajania:

- zalozene na control flow - cflow, cflowbelow
- zalozene na zdrojom kode - within, withincode
- zalozene na cielovom objekte - this, target, args

4.4. AspectJ — odporúčenia

Odporúčenia su zdrojovy kod, ktory sa ma vykonat pri pointcute. Pozname tri druhy odporuceni podla toho kde pri pointcute sa maju vykonat:

- before
- after (/ returning / throwing)
- around:
 - o obklopuje bod spajania
 - o ma navratovu hodnotu
 - o vykonanie obklopeného kodu pomocou proceed()

```
after() throwing(Exception ex) : loggedOperation() {  
    // zaznamenanie chyby  
}
```

4.5. AspectJ — statické pretínanie

Doplnenie struktury triedy. Je mozne pridať členov do existujúcej triedy, alebo interfaceu. Možno pridať field, metodu, alebo konštruktor. Toto sa nazýva medzitypové deklarácie (ITD – Intertype Declarations). Iba 1 typ alebo rozhranie.

```
public aspect FooAspect {  
  
    public float Foo._newField = 9.0;  
  
    public void Foo.newMethod() {  
        System.out.println("Crosscutting - The static way !");  
        System.out.println("Value of field : " + _newField);  
    }  
  
    public void FooInterface.blue(){  
        System.out.println("In new method from Aspect");  
    }  
}
```

```
public aspect FoolInterfaceAspect {  
    declare parents : Foo implements FoolInterface;  
}  
}
```

4.6. AspectJ — vytváranie inštancií aspektov

Instancie aspektov sa vytvárajú automaticky systémom. Používajú bezparametrický konštruktor a aspekt je zároveň singletonom. Aspekt môže mať členské premenne a metódy, byť abstraktným, implementovať rozhrania a dediť od iných aspektov.

Je možné vytvoriť aspekt pre objekt osobitne a podobne:

- perthis, pertarget
- percfow, percfowbelow
- pertypewithin

```
public abstract aspect TracingAspect pertypewithin(aia.services.*) {  
    ...  
}
```

Získanie instance:

- aspectOf()
- hasAspect()

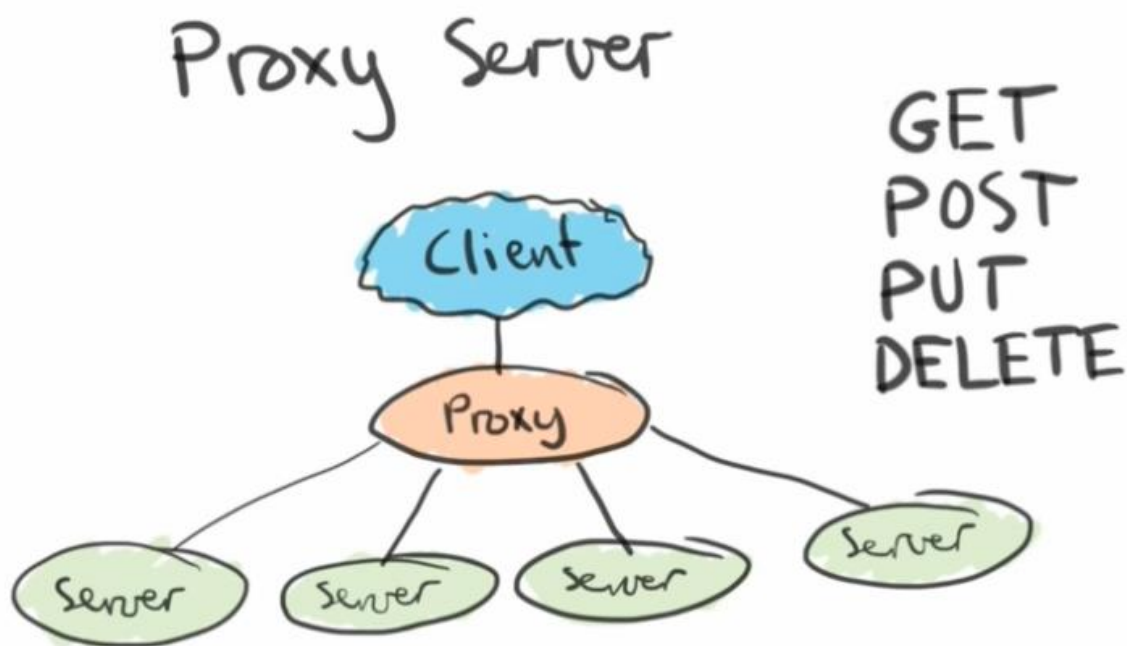
5. Moje veci

- Happens during compile time – or at least before your code runs
- Reflexion (runtime)
 - Introspection (code inspects itself)
 - Self-modification (runtime)
 - Intercession

In some cases this allows programmers to minimize the number of lines of code to express a solution, and thus reducing the development time.

Expressivity to model – elegant and friendly interfaces.

Proxies:

- In Java the code is in named blocks
- 2 memory area reserved when you hit the run button:
 - Stack
 - Heap – local reference variable `Car myCar;` declaration: will be a reservation in stack.
`myCar = new Car();` - not a primitive data type. It refers where the actual object locates.

It is in heap 😊 So from the Stack what is created will point to the Heap. And there will be the actual value of the variable.

Garbage collection is a process that runs in the heap and looks for rouge objects, lost objects, objects without reference.

Java Data Objects (JDO) is a specification of [Java object persistence](#). One of its features is a transparency of the persistence services to the [domain model](#). JDO persistent objects are ordinary [Java programming language classes](#) (POJOs); there is no requirement for them to implement certain [interfaces](#) or extend from special classes

6. Pohovor

6.1. Abstract class vs Interface

Abstract class	Interface
1) Abstract class can have abstract and non-abstract methods.	Interface can have only abstract methods. Since Java 8, it can have default and static methods also.
2) Abstract class doesn't support multiple inheritance .	Interface supports multiple inheritance .
3) Abstract class can have final, non-final, static and non-static variables .	Interface has only static and final variables .
4) Abstract class can provide the implementation of interface .	Interface can't provide the implementation of abstract class .
5) The abstract keyword is used to declare abstract class.	The interface keyword is used to declare interface.
6) An abstract class can extend another Java class and implement multiple Java interfaces.	An interface can extend another Java interface only.
7) An abstract class can be extended using keyword "extends".	An interface class can be implemented using keyword "implements".
8) A Java abstract class can have class members like private, protected, etc.	Members of a Java interface are public by default.
9) Example: <pre>public abstract class Shape{ public abstract void draw(); }</pre>	Example: <pre>public interface Drawable{ void draw(); }</pre>

- Abstract methods means there is no default implementation for it and an implementing class will provide the details.

6.2. Difference between JavaEE and JavaSE

Java SE

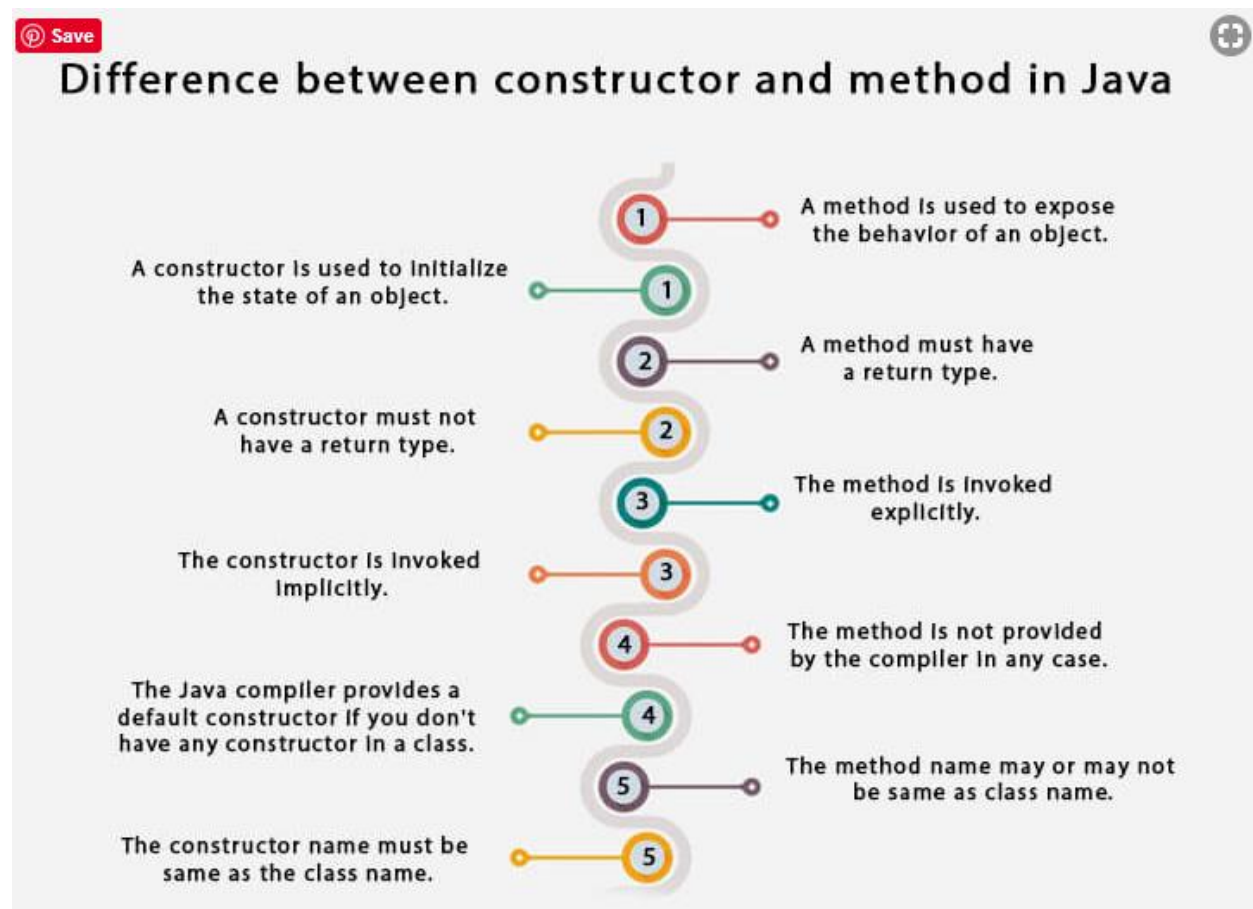
When most people think of the Java programming language, they think of the Java SE API. Java SE's API provides the core functionality of the Java programming language. It defines everything from the basic types and objects of the Java programming language to high-level classes that are used for networking, security, database access, graphical user interface (GUI) development, and XML parsing.

In addition to the core API, the Java SE platform consists of a virtual machine, development tools, deployment technologies, and other class libraries and toolkits commonly used in Java technology applications.

Java EE

The Java EE platform is built on top of the Java SE platform. The Java EE platform provides an API and runtime environment for developing and running large-scale, multi-tiered, scalable, reliable, and secure network applications

6.3. Method vs Constructor

6.4. Random

1. Portable: Java supports read-once-write-anywhere approach. We can execute the Java program on every machine. Java program (.java) is converted to bytecode (.class) which can be easily run on every machine.